Valon ja Suomen Olympiakomitean lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle koskien urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamista

Valo ja Suomen Olympiakomitea (jatkossa lausunnonantajat) lausuvat otsikkoasiassa seuraavaa:

Urheilijan tapaturma ja eläketurva poikkeaa muusta väestöstä monessa suhteessa. Turva on muita heikompi ja nykytila ei ole omiaan lisäämään urheilijan ammatin arvostusta. Muutoksella pyritään ansioperusteisen sosiaaliturvan asteittaiseen kehittämiseen.

Järjestelmää kehitettäessä vaakakupissa ovat toisaalta urheilijoiden sosiaaliturvan kehittäminen ja urheilijan ammatin arvostuksen lisääminen ja toisaalta urheilijoiden palkanmaksajien, siis käytännössä seurojen, heikko talous.

Esityksen yleisperusteluiden johdanto-osassa todetaan, että urheilun rahoituspohjan kapeus on keskeinen syy, miksi urheilijoiden ansioperusteinen sosiaaliturva on erillisjärjestelmän piirissä ja siten normaalijärjestelmää suppeampi. Tapaturmavakuutuksen maksun korkeus selittyy ammattiurheilun korkeasta tapahtumariskistä ja eräiden pitkälle ammatillistuneiden lajien korkeasta ansiotasosta. Lausunnonantajien näkemyksen mukaan korkeaa ansiotasoa ei esiinny useissa lajeissa, eikä se ole sinällään selittävä tekijä vakuutusmaksun suuruudelle.

Urheilijoiden sosiaaliturvaetuudet ovat myös heikommat muuhun väestään verrattuna, sillä urheilijat eivät maksa tulostaan työttömyysvakuutusmaksua eivätkä siten saa ansiosidonnaista työttömyysturvaa. Samoin nykyisen lain perusteella ei makseta ansiomenetyskorvausta ensimmäisen vuoden ajalta tapaturmasta, vaan urheilija on tältä osin sairausvakuutuslain mukaisen sairauspäivärahan piirissä.

Suppea tuotetarjonta vakuutusmarkkinoilla, vakuutusyhtiöiden vapaus olla tarjoamatta vakuutustuotteita sekä mahdollisesti tulevaisuudessa eläkekassojen perustamisen johdosta eriytyvä urheilijoiden eläke- ja tapaturmavakuutus ovat omiaan rapauttamaan nykyistä järjestelmää. Tuote kiinnostaa jatkossa vielä vähemmän vakuutusyhtiöitä, jos ne

eivät pysty myymään eläkevakuutuksia. Nykytila ja sen kehitys on johtamassa tilanteeseen, jossa lakisääteistä vakuutusta ei voi ottaa mistään.

Lausunnonantajat pitävät hyvinä esityksiä vakuuttamisyläikärajan nostamista 65 ikävuoteen sekä vakuutusyhtiöille asetettua velvoitetta ilmoittaa, mikäli ne eivät jatkossa aio tarjota laissa tarkoitettua vakuutusta.

Lausunnonantajat katsovat, että olisi perusteltua ryhtyä valmistelemaan esitystä, jossa vaiheittain, useamman vuoden ajan, urheilijat siirtyisivät käytännössä normaalijärjestelmän piiriin. Useamman vuoden siirtymäaika antaisi työnantajille mahdollisuuden sopeuttaa taloutensa vastaamaan tulevia haasteita. Urheilijan sosiaaliturvan saattaminen muiden työtätekevien tasolle olisi omiaan lisäämään urheilun ja urheilijan ammatin arvostusta.

Oma kysymyksensä on yksilöurheilijoiden sosioekonominen asema, jossa on paljon parannettavaa.

Helsingissä 15.2. 2016

Teemu Japisson

pääsihteeri

Valo

Suomen Olympiakomitea